Przedpłata wraz z przesełką pocztową wynosi 5 zł. a. w. rocznie.

ZWIĄZEK.

REDAKCYA i Administracya we Lwowie przy ulicy Hetmańskiej l. 12.

Pismo dwutygodniowe.

Organ Związku stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych.

Wychodzi 8. i 22. każdego miesiąca w objętości arkusza.

Nr. 21. Dnia 8. listopada 1896. XXIII. rocznik.

Wydawca i odpowiedzialny redaktor: Teofil Merunowicz.

Protokół
XXII. zwyczajnego Walnego zgromadzenia delegatów Związku
stow. zarob. i gosp. w Galicyi z W. Ks. krakowskiem odbytego we Lwowie w sali ratuszowej
w dniach 24. i 25. października 1896 roku.

I. Posiedzenie z dnia 24. październiua 1896 r.

Porządek dzienny:

I. Zagajenie zgromadzenia przez Prezesa Związku.
II. Wybór przewodniczącego Zgromadzenia i jego zastępcy (§. 13. statutu).
III. Legitymacya delegatów stowarzyszeń (§. 9. statutu).
IV. Sprawozdanie Wydziału z czynności za czas od 1. października 1895 do 30. września 1896 r.; sprawozdawca p. T. Merunowicz.
V. Sprawozdanie o dokonanych w ciągu roku 1895/96 lustracyach; sprawozdawca p. I. Domagalski.
VI. Sprawozdanie komisyi kontrolującej o zamknięciu rachunkowem za rok 1895, oraz przedłożenie budżetu na rok 1897.
VII. Sprawozdanie Wydziału w przedmiocie Banku związkowego; sprawozdawca dr. Lechowski.
VIII. Wniosek o zmianę statutu; sprawozdawca p. H. Filasiewicz.
IX. Sprawa wkładek oszczędności i opodatkowania zastępstw Banku krajowego; sprawodawca poseł p. St. Szczepanowski.
X. Wnioski stowarzyszeń i delegatów; sprawozdawca, sekretarz Związku, p. N. Ulmer.
XI. Wybór komisyi:
a) dla sprawozdania z czynności Wydziału;
b) dla sprawozdania z przeprowadzonych lustracyj;
c) budżetowej;
d) dla zmian statutu;
e) dla rozpatrzenia wniosków.
XII. Odczyt p. Narcyza Ulmera: „O nowej ustawie podatkowej w zastosowaniu do stowarzyszeń udziałowych“.

ad I. O godzinie 10. rano — gdy się zebrała dostateczna liczba delegatów, otworzył Prezes Wydziału Związku, p. Stanisław Szczepanowski, posiedzenie, witając obecnych: Marszałka krajowego JE. Stanisława hr. Badeniego, Prezydenta miasta Lwowa, dra Godzimira Małachowskiego, a wreszcie członków Dyrekcyi Banku krajowego. Dalej zaznaczył, że gdy na podstawie ustawy z roku 1873 zaczęły się zawiązywać Towarzystwa zaliczkowe — nikt nie przypuszczał, ażeby się one tak szeroko rozgałęziły, ażeby doszły do takiego znaczenia. Oto dziś zbiorowa działalność stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych przewyższa znacznie działalność tak potężnej i takimi przywilejami obdarzonej instytucyi — jak Bank Austro-węgierski!

Ludzie, należący do najrozmaitszych warstw społecznych jakoteż odcieni politycznych, zawiązują Towarzystwa i łączą się w nich pod hasłem własnej pomocy — do walki z żywiołami lichwiarskimi, dobru powszechnemu szkodliwymi. Mrówcza praca poświęcenie się szlachetnych, kraj swój miłujących jednostek, bezinteresowne kierownictwo i uczciwość funkcyonaryuszów — spowodowują nadzwyczajne zaufanie ludności, która w dobrze zrozumianym własnym interesie lokuje swoje oszczędności w krajowych instytucyach — wskutek czego umożliwia udzielanie pomocy mniej zamożnym, a tem samem przyczynia się do wzbogacania kraju.

Mowca zauważył że rocznie zwiększa się dobrobyt kraju o pięć milionów zł., z nowych źródeł zarobkowych, otwieranych przez stowarzyszenia udziałowe, a trudy — podjęte w celu wzbogacenia kraju są teraz może większą zasługą, niż politykowanie.

W bieżącym roku ubyli przez śmierć z grona towarzyszy prac naszych: ś. p. Adolf Fuchs, dyrektor Tow. kredytowego „Oszczędność“ w Tłumaczu; Aleksander Czołowski, dyrektor Banku zaliczkowego w Stanisławowie; Feliks Bochniewicz, dyrektor Tow. zal. w Jaśle; Aleksander hr. Krukowiecki prezes Rady nadzorczej Tow. zal. rolnego w Przemyślu; Mieczysław Ritterschild, dyrektor Tow. rol. w Przemyślu; Jan Mierczuk, dyrektor Tow. zalicz. w Stryju i Jan Rudnicki, dyrektor Tow. zal. w Przemyślanach.

Mowca wzywa zgromadzonych, ażeby przez powstanie z miejsc oddali należną cześć pamięci zmarłych. (Delegaci powstają).

Wreszcie wzywa p. Szczepanowski do obioru przewodniczącego i proponuje p. Edmunda Lityńskiego, marszałka powiatu podhajeckiego, a zarazem członka Dyrekcyi i delegata Towarzystwa zaliczkowego w Podhajcach, a na jego zastępcę dra Adolfa Wursta dyrektora i delegata Towarzystwa zaliczkowego w Kałuszu. (Zgromadzeni oklaskami propozycyę przyjmują).

ad II. Delegat p. E. Lityński obejmuje przewodnictwo i na sekretarzy zaprasza p. Rudolfa Menerkę, członka Dyrekcyi i delegata Pow. Tow. zal. w Głogowie i p. Bazylego Borysiewicza członka Dyrekcyi i delegata Kasy zaliczkowej w Nadwornie.

Prezydent miasta Lwowa, dr. Godzimir Małachowski, zabiera głos, by powitać zebranych w imieniu reprezentacyi miasta Lwowa, i życzy im pomyślnych wyników obrad.

Przewodniczący w kilku słowach dziękuje za życzenia przy oklaskach zgromadzenia.

ad III. Sekretarz Związku odczytuje listę Towarzystw należących do Związku a pp. delegaci składają swoje legitymacye.

Sprawdzenie legitymacyj wykazuje, iż było reprezentowanych na zgromadzeniu 88 stowarzyszeń związkowych przez 84 delegatów — a mianowicie:

1. Biała, Tow. kred. i oszcz. i 2. Biała Dom robotniczy, Bieniak Franciszek; 3. Biecz, Tow. Wzaj. kred. dr. Maciejowski Michał; 4. Bircza, Tow. zal. i 5. Bircza, Pow. Tow. handl. hr. Kazimierz Łodzia Czarniecki; 6. Bochnia, Tow. zal. Markiewicz Karol; 7 Bołszowce, Bank zal. Limanowski Romuald; 8. Bołszowce, Kasa zaliczkowa „Nadzieja“ ks. Jaworowski Teofil; 9. Bóbrka, Tow. zaliczkowe Nawrocki Jakób; 10. Brzesko, Tow. zaliczkowe Niwicki Roman; 11. Brzeżany, Pow. Tow. zal. Maresz Ferdynand; 12. Cieszanów, Tow. zal. Gilewicz Michał; 13. Cieszyn, Stow. oszcz. i poż. Filasiewicz Hilary; 14. Czortków, Tow. zal. Kuczyński Franciszek; 15. Delatyn, Bank zalicz. „Nadzieja“ Studzieniecki Józef; 16. Dębica, Tow. wzaj. kred. i 17. Tow. handl. Zauderer Henryk; 18. Dobczyce, Stow. poż. i oszcz. „Wzaj. pomoc“ Michalski Stefan; 19. Dobromil, Tow. zalicz. Wisłocki Jan; 20. Drohobycz, Tow. zalicz. dr. Lechowski Wiktor; 21. Dubiecko, Tow. zalicz. ks Jelinek Julian; 22. Dynów, Tow. zalicz. Trzecieski Stefan; 23. Gliniany, Tow. zalicz. ks. Reszetyłowicz Filemon; 24. Głogów, Pow. Tow. zal. Menerka Rudolf; 25. Gorlice, Tow. zal. Biechoński Wojciech; 26. Gorlice, Tow. dla handlu, przemysłu i rolnictwa dr Szczaniecki Kazimierz; 27. Grybów, Tow. zal. Muszyński Alojzy; 28. Husiatyn, Pow. Tow. zal. Daszyński Juliusz; 29. Jarosław, Tow. zal. Baczyński Waleryan; 30. Jasło, Tow. zalicz. dr. Adamski Roman; 31. Jaworów, Tow. zal. Konopka Jan i Szczyrba Grzegorz; 32. Jordanów, Stow. poż „Praca i oszcz.“ dr. Dulęba Bronisław; 33. Kałusz, Tow. zal. dr. Wurst Adolf; 34. Kamionka strumiłowa, Pow. Tow. zalicz. Mrozowski Franciszek; 35. Kołomyja, Tow. zal Liebhard Gustaw; 36. Kołomyja, Spółka handlowo, rolniczo przemysłowa Maślakiewicz Adam; 37. Komarno, Tow. zal. i 38. Komarno, Tow. tkaczy Wąsowski Hipolit; 39. Kossów, Bank chrześć. Doerfler Feliks; 40. Kraków, Tow. zal. Kotarski Przemysław; 41. Kraków, Tow. ochrony ziemi dr. Sorg Zygmunt; 42 Kraków, Kraj. Tow. handl. Halski Ludwik; 43. Krosno, Tow. zal. Kotarski Przemysław; 44. Krosno, Kraj. Tow. tkackie Drzymuchowski Wiktor; 45. Krynica, Stow. poż. i oszcz. „Wzajemna pomoc“ dr. Kmietowicz Franciszek; 46. Kulików, Kasa zal. „Nadzieja“ Schofer Franciszek; 47. Limanowa, Tow. zal. Potocki Wincenty; 48. Lisko, Tow. zalicz. dr. Jabłoński Jacek; 49. Lwów, Bank zalicz. Terenkoczy Władysław; 50. Lwów, Pow Tow. zal. Merunowicz Teofil; 51. Lwów, I. Związk. drukarnia Todschindler Albin; 52. Lwów, Tow. kraj. dla handlu i przemysłu Sokołowski Antoni; 53. Lwów, Krajowe Towarz parcelacyjne dr. Boroński Lesław; 54. Lwów, Związek handlowy dla kółek rolniczych i sklepików wiejskich dr. Dulęba Bronisław; 55. Lwów, Lwowskie Tow. bankowe dr. Lilien Edward; 56. Łańcut, Tow. prod. i handl. Pusz

Ludwik; 57. Maryampol, Kasa zal. Ruszczyński Gwido; 58. Mielec, Tow. zal. Pawlikowski Andrzej; 59. Mikołajów, Kasa zal. „Nadzieja“ Łabowski Piotr; 60. Mościska, Tow. zalicz. dr. Bandrowski Alfred; 61. Nadwórna, Kasa zal. Borysiewicz Bazyli; 62. Obertyn, Kasa zal. Jastrzębski Witołd; 63. Olesko, Bank zalicz. Münz Jezaja; 64. Podgórze, Stow. poż. i oszcz. Stępień Józef; 65. Podhajce, Tow. zal. Lityński Edmund i Sygiericz Emanuel; 66. Przemyśl, Kasa zal. roln. i rzem. Majerski Ferdynand; 67. Przemyślany, Tow. zal. Zamorski Bronisław; 68. Radymno, Kasa zal. Zacharyasiewicz Mikołaj; 69. Rawa ruska, Kasa zalicz. i oszcz. Winiarski Adam; 70. Rohatyn, Tow. zal. Kowalewski Izydor; 71. Rymanów, Tow. zalicz. X. Koleński Antoni; 72. Sądowa Wisznia, Kasa zal. „Nadzieja“ Dembiczak Władysław; 73. Sambor, Kasa zal. rzem. i roln. ks. Rabiej Franciszek; 74. Sędziszów, Tow. wzaj. kred. dr. Sędzielowski Franciszek; 75. Skałat, Tow. zal. i kred. dr. Ehrlich Arnold; 76. Sokal, Tow. zal. Doening Adolf; 77 Stanisławów, Bank zalicz. Doboszyński Włodzimierz; 78. Stanisławów, Tow. wzaj. kred. mieszczan Ziarkiewicz Leon; 79. Szczerzec, Tow. Kasy zal. na powiat szczerz. Małicki Cyryl; 80. Tarnów, Tow. zal. dr. Stec Jan; 81. Tłumacz, Tow. kred. „Oszczędność“ dr. Howorka Antoni; 82. Turka, Pow. Tow. zal. Armatys Józef; 83. Zator, Tow. zal. Żmudziński Franciszek, 84. Zbaraż, Tow. zal. Prytyka Władysław; 85. Złoczów, Tow. zalicz. dr. Uranowicz Zygmunt; 86 Złoczów, Kasa zal. Dębicki Franciszek Ksawery; 87. Żółkiew, Tow. zal. Rozwadowski Eugeniusz; 88. Żydaczów, Pow. Kasa zal. i oszcz. Szczurek Jan;

ad IV. Sprawozdawcę z czynności Wydziału p. Merunowicza uwalnia Zgromadzenie od czytania sprawozdania wydrukowanego i uczestnikom Zgromadzenia rozdanego.

Dr. Arnold Ehrlich prezes Rady Nadzorczej i delegat Towarzystwa zaliczkowego ze Skałatu, zapytuje sprawozdawcę, jakie kroki poczynił Wydział Związku w sprawie rozszerzenia kredytu dla stowarzyszeń udziałowych w Banku austro-węgierskim do czego sądzi, że najodpowiedniejszą jest chwila obecna, gdy odbywają się układy między rzędami obu części monarchii a Bankiem w sprawie odnowienia jego przywilejów.

P. Merunowicz odpowiada, że sprawa odnowienia ugody z Węgrami, w której część składową stanowi kwestya odnowienia przywilejów Banku austro-węgierskiego, będzie traktowaną dopiero po przeprowadzeniu wyborów posłów do Rady państwa na nową kadencyę, przeto uznał Wydział Związku, iż wnoszenie jakichkolwiek podań w tej sprawie do parlamentu w obecnej chwili — byłoby bezprzedmiotowem.

Następny mowca, adwokat dr. Edward Lilien, delegat „Towarzystwa bankowego“ we Lwowie, żąda wyjaśnienia: dlaczego pewna instytucya młoda — ale bardzo pomyślnie się rozwijająca, pomimo poparcia Związku i pomimo tego że posiada dość znaczny kredyt w Banku austro-węgierskim i w Gal. Kasie oszczędności — nie otrzymała dotąd kredytu w drodze reeskontu weksli w Banku krajowym?

Interpelantowi odpowiada p. Merunowicz, że Wydział Związku proponował przyjęcie lwowskiego Towarzystwa bankowego w listę kredytową Banku krajowego. Jeżeli jednak Bank krajowy pomimo to nie udziela tej instytucyi kredytu, Wydział Związku powodów odmowy wyjaśnić nie jest w stanie.

Sprawozdanie z czynności Wydziału uchwalono przekazać osobnej komisyi.

ad V. Lustratora związkowego p. J. Domagalskiego, jako sprawozdawcę z czynności Wydziału w zakresie lustracyj stowarzyszeń, także uwalnia Zgromadzenie od czytania drukowanego sprawozdania, i przekazuje takowe osobnej komisyi, która ma być w tym celu wybraną.

ad VI. W imieniu komisyi kontrolującej przedkłada sprawozdanie o zamknięciu rachunków Wydziału Związku za rok 1895 delegat hr. Kazimierz Łodzia-Czarniecki z wnioskiem o udzielenie Wydziałowi absolutoryum z rachunków za rok 1895. Wniosek ten uchwalono bez dyskusyi.

ad VII. Członek Wydziału Związku, delegat i członek Dyrekcyi Tow. zalicz. w Drohobyczu, dr. Wiktor Lechowski, w imieniu Wydziału Związku przedkłada sprawozdanie o bezskutecznych dotąd staraniach o uzyskanie koncesyi na utworzenie Banku związkowego.

Sprawozdanie to kończy się wnioskiem: Walne Zgromadzenie delegatów Związku stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych uchwali:

„Poleca się Wydziałowi Związku, ażeby sprawą wprowadzenia w życie Banku związkowego w jakiejbądź formie energicznie się zajął, a w szczególności, aby postarał się w pierwszym rzędzie o formalne załatwienie przez c. k. Władze rządowe podania Związku o koncesyę na utworzenie Banku związkowego w formie spółki akcyjnej, i aby w razie potrzeby lub dalszej zwłoki, użył dla osiągnięcia tego celu wszelkich możliwych środków prawnych u wszystkich instancyj“.

Nad tym wnioskiem wywiązała się obszerna dyskusya, w której wzięli udział: prezes Związku poseł Szczepanowski, ks. Franciszek Rabiej z Sambora, Zamorski z Przemyślan, Markiewicz z Bochni, dr. Jabłoński z Liska i Kowalewski z Rohatyna, a wreszcie przemówił sprawozdawca Wydziału dr. Lechowski, poczem wniosek jednomyślnie został uchwalony.

ad VIII. Del. z Cieszyna, p. Filasiewicz przedkłada wnioski Wydziału w sprawie zmiany statutów Związku, o tyle, o ile to okazało się koniecznem wobec znajdującej się na porządku dziennym w Radzie państwa ustawy, o przymusowej lustracyi stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych. — Odesłano do komisyi statutowej.

ad IX. Poseł Szczepanowski ustnie zdaje sprawę o zabiegach Wydziału Związku w przedmiocie kwestyonowania przez Władze państwowe prawa stowarzyszeń do przyjmowania od niecłonków pieniędzy na książeczki wkładkowe i na rachunek bieżący, tudzież w przedmiocie zarządzeń Władz skarbowych, zmierzających do podwyższenia podatków tym stowarzyszeniom, które sprawują obowiązki zastępstw Banku krajowego.

Wydział Związku wypracował w tych sprawach podania do ministrów spraw wewnętrznych, sprawiedliwości i skarbu, jakoteż wysłał deputacyę do Wiednia dla osobistego poparcia owych podań u pp. ministrów i w Kole posłów polskich.

Deputacya uzyskała jaknajprzychylniejsze dla stowarzyszeń oświadczenia — a życzliwe dla stowarzyszeń usposobienie centralnych władz państwowych stwierdziło w parę dni po wyjeździe naszej deputacyi z Wiednia stanowisko rządu wobec wniosku naglącego posła dra Susterczica, żądającego również uchylenia zarządzeń władz państwowych w Istryi, Gorycyi i Tryeście, wymierzonych przeciwko przyjmowaniu przez stowarzyszenia wkładek oszczędności od niecłonków. Mianowicie, rząd, poinformowany przez naszą deputacyę o stanie sprawy, powtórzył w pełnej Izbie przy rozprawie nad kwestyą nagłości wniosku posła Susterczica te przychylne dla stowarzyszeń oświadczenia, jakie przedtem wobec delegatów naszego Związku złożył. Można więc mieć nadzieję iż groźne dla stowarzyszeń zamachy w kwestyi wkładek oszczędności, rachunków bieżących i opodatkowania zastępstw Banku krajowego zostaną uchylone.

Deleg. dr. Wurst wnosi, ażeby Wydziałowi Związku, i deputacyi tegoż wysłanej do Wiednia, a przedewszystkiem Prezesowi Związku, posłowi Szczepanowskiemu, wyrazić uznanie i podziękowanie za tak gorliwe poparcie sprawy stowarzyszeń w ministeryach, co zgromadzeni oklaskami przyjmują.

Del. i członek Dyrekcyi Towarzystwa zaliczkowego w Rohatynie, p. Izydor Kowalewski, zapytuje p. referenta: czy mu wiadomo że władze podatkowe pozbawiają ulg podatkowych, przyznanych ustawami z roku 1880 i 1885 te Towarzystwa, które mają zastępstwa Banku krajowego, i co zamierza Wydział Związku uczynić, ażeby te stowarzyszenia i tak już przygniecione podatkami — od podobnych szykan uchronić?

P. Szczepanowski odpowiada odwołując się na poprzednie sprawozdanie swoje, że deputacya przedstawiała pp. ministrom i tę sprawę, i uzyskała u nich również przychylne obietnice.

ad X. Imieniem Wydziału Związku przedkłada sekretarz p. Ulmer wniosek:

„Walne Zgromadzenie zaleca Stowarzyszeniom by przez zmianę statutów:

„I. usunęły postanowienia, określające ilość udziałów, i zamieniły je postanowieniem jednego udziału od najmniejszego do wysokości ograniczonej;

„II. aby także usunęły postanowienie, przyznające członkom, którzy większe lub więcej udziałów wpłacili, prawo do większej ilości głosów, i zamieniły postanowieniem, przyznającem prawo jednego głosu każdemu członkowi, który uczynił zadość zobowiązaniom swym względem wpłaty udziału“.

Następnie odczytano wnioski powiatowego Towarzystwa zaliczkowego w Głogowie:

„1. XXII Walne Zgromadzenie uchwalić raczy: wniesienie petycyi do Izby poselskiej Rady państwa z żądaniem, aby minimum wkładki oszczędności, od której w myśl przedłożenia rządowego ma być przypisywany podatek — podniesione zostało z kwoty 500 zł. do kwoty 2.000 zł. Jakkolwiek bowiem słuszną jest zasada pociągnięcia do świadczeń na rzecz skarbu publicznego kapitałów, lokowanych na procenta w kasach oszczędności i kasach zaliczkowych, to minimum, przyjęte w projekcie ustawy, obliczone jest za nisko.

„2.000 zł. proponowane jako minimum — przez Towarzystwa zaliczkowe — znajduje uzasadnienie w tej okoliczności, że jest to najmniejsza kwota, która pozwala jednostce w naszych stosunkach do rozpoczęcia samodzielnej gospodarczej pracy.

„2. Walne Zgromadzenie uchwali najserdeczniejsze podziękowanie dla Banku krajowego, za szczere zajęcie się kredytem drobnym — za pośrednictwem kas zaliczkowych — podwyższając granice kredytu każdemu z Towarzystw według projektowanych potrzeb, — i w tym celu wybiera osobną deputacyę,

która zechce być rzecznikiem zgromadzonych delegatów.

Wreszcie del. i członek Dyrekcyi Banku zaliczkowego we Lwowie p. Władysław Terenkoczy przedkłada Zgromadzeniu wniosek dotyczący również trudności, jakie zagrażają stowarzyszeniom ze strony władz skarbowych i politycznych.

Del. dr. Boroński i Lesław z Krakowa proponuje, ażeby wszystkie te wnioski odesłać do osobnej komisyi. — Przyjęto.

Ponieważ poseł p. Szczepanowski umyślnie tylko na Walne Zgromadzenie delegatów do Lwowa przybył, a obecnie ważne sprawy parlamentarne powołują go napowrót do Wiednia, przeto deleg. dr. Wurst czyni wniosek, aby zmienić porządek dzienny w ten sposób, ażeby punkt VI. zapowiedzianego na następny dzień posiedzenia tj. wybór prezesa Związku dziś załatwiono, i proponuje na tę godność ponownie posła Szczepanowskiego, co zebrani Delegaci jednomyślnie przyjmują hucznymi oklaskami, a wreszcie delegat Wąsowski proponuje, ażeby podobiznę Prezesa rozpowszechnić między wszystkiemi stowarzyszeniami związkowemi, co również jednogłośnie uchwalono.

P. Szczepanowski wybór przyjmuje i serdecznie dziękuje za oznaki sympatyi, przyrzekając nadal osiąść w kraju i zajmywać się więcej sprawami stowarzyszeń związkowych.

Del. dr. Lechowski wylicza zasługi posła p. Szczepanowskiego, który nietylko na wiedeńskiej arenie parlamentarnej i w sejmie krajowym jest jedną z najzdolniejszych i najpracowitszych sił — lecz także na rozmaitych innych polach publicznej działalności, a zwłaszcza w rozwoju ekonomicznym kraju naszego, położył niepospolite zasługi. — Poseł Szczepanowski jest idealnym przedstawicielem hasła naszego „Własna pomoc“. On stworzył u nas przemysł naftowy; przez swoje śmiałe przedsiębiorstwa i dobry przykład wytworzył nowy zastęp ludzi dzielnych, energicznych, przedsiębiorczych a co najważniejsza, kraj swój miłujących.

Zgromadzenie okrzykami na cześć posła Szczepanowskiego i oklaskami wyraziło zupełną zgodność uczuć wszystkich obecnych z treścią przemówienia dra Lechowskiego.

ad XI. Skład komisyj jest następujący:

a) Komisya dla sprawozdania z czynności Wydziału: Ks. Jelinek, Menerka, Nawrocki, Prytyka, Trzecieski, dr. Uranowicz i dr. Wurst.

b) Komisya dla sprawozdania z przeprowadzonych lustracyj: Dr. Dulęba, Halski, Konopka, Niwicki, ks. Rabiej, Rozwadowski, dr. Stec i Sygiericz.

c) Komisya budżetowa: Baczyński, hr. Czarnecki, Kuczyński, dr. Lilien, Potocki, dr. Sędzielowski i Wąsowski.

d) Komisya dla zmian statutu: Dr. Dulęba, dr. Ehrlich, dr. Lilien, Łodziński, dr. Maciejowski i dr. Szczaniecki.

e) Komisya dla rozpatrzenia wniosków: Jastrzębski, Kotarski, Maresz, Markiewicz, Studzieniecki, Zamorski i Żmudziński.

ad XII. Nastąpił wykład sekretarza Związku, p. Ulmera „O nowej ustawie podatkowej w zastosowaniu do stowarzyszeń udziałowych“. Zgromadzeni wysłuchali go z wielką uwagą i zajęciem, a gdy prelegent skończył, zabrał głos poseł Szczepanowski, podniósł zasługi prelegenta około Stowarzyszeń związkowych i jego niezmordowaną pracę, której dowody składa nietylko przez gorliwe urzędowanie w biurze, lecz także przez wygotowywanie n. p. dzisiejszego tak zajmującego odczytu, również przez napisanie i wydanie „Podręcznika dla stowarzyszeń udziałowych“, w którym pp Ulmer i Nawrocki zebrali wszystko to, co tylko w działaniu stowarzyszenia jest potrzebnem. Wszelkie wskazówki w prowadzeniu spraw, wzorowe statuta i regulamina, a nawet wszystkie ustawy, rozporządzenia ministeryalne i objaśnienia tychże mieszczą się w tym „Podręczniku“, który wskutek tego stanie się niezbędnym we wszystkich stowarzyszeniach. Wnosi więc mowca, ażeby Walne Zgromadzenie przez powstanie z miejsc, wyraziło uznanie sekretarzowi Związku za wszystkie jego trudy. — Zgromadzeni powstają z miejsc.

O godzinie 1½ zamknął Przewodniczący pierwsze posiedzenie, zapraszając wszystkich tych delegatów, którzy do komisyj wybrani zostali, ażeby o godzinie czwartej popołudniu zgromadzili się w lokalu Związku na narady.

Oddział tkacki

Związku stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych.

Po zamknięciu Walnego Zgromadzenia Związku stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych odbyła się na zaproszenie Wydziału Związku w dniu 25. października b. r. o godzinie 4. popołudniu w gmachu sejmowym we Lwowie, konferencya fachowa w pr. edmiocie zawiązania w łonie Związku zawodowego oddziału tkackiego.

Przy tej naradzie było reprezentowanych ośm spółek tkackich — mianowicie:

1. Gliniany, Towarzystwo tkaczy, zastąpione przez p. Wojciecha Księżopolskiego i Jana Jurajdę;

2. Komarno, Towarzystwo tkaczy, zastąpione przez p. Hipolita Wąsowskiego;

3. Korczyna, Towarzystwo tkaczy pod opieką św. Sylwestra, zastąpione przez ks. Jana Szałaya;

4. Kraków, Krajowe Towarzystwo handlowe, zastąpione przez p. Ludwika Halskiego;

5. Krosno, Krajowe Towarzystwo tkackie „Prządka", zastąpione przez p. Wiktora Drzymuchowskiego;

6. Lwów, Towarzystwo krajowe dla handlu i przemysłu, zastępione przez p. Antoniego Sokołowskiego;

7. Łańcut, Towarzystwo produkcyjne i handlowe, zastąpione przez pp. Bazylego Pyptiuka i Ludwika Pusza; i

8. Wilamowice, Towarzystwo tkaczy, zastąpione przez p. Aleksandra Zugaja.

Jako delegaci istniejącej przy Wydziale krajowym Komisyi krajowej dla spraw przemysłowych raczyli wziąć udział w konferencyi: Członek Wydziału krajowego i zastępca przewodniczącego Komisyi krajowej dla spraw przemysłowych p. Tadeusz Romanowicz; członkowie tejże Komisyi pp. Julian Zacharyewicz i Michał Michalski, a wreszcie sekretarz jej, p. Juliusz Starkel.

Ze strony zaś Związku byli obecni pp.: Wojciech Biechoński, Hilary Filasiewicz, dr. Lesław Boroński, Narcyz Ulmer, Ignacy Domagalski i Teofil Merunowicz.

Rozprawę zagaił wiceprezes Związku, p. Wojciech Biechoński, wyjaśniając cel zebrania, tudzież powody, które skłoniły Wydział Związku stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych do ujęcia w swoje ręce inicyatywy w utworzeniu zawodowego zjednoczenia stowarzyszeń tkackich dla skuteczniejszego popierania celów zawodowych, i dla ochrony połączonemi siłami ich wspólnych interesów.

Przewodniczącym obrano p. Biechońskiego, który wezwał p. Merunowicza, ażeby przedłożył zgromadzeniu przygotowany przez Wydział Związku projekt regulaminu dla zawodowego oddziału tkackiego w łonie Związku stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych.

Na wstępie rozprawy ogólnej zabrał głos członek Wydziału krajowego, poseł Romanowicz, ażeby wyłuszczyć stanowisko Komisyi krajowej dla spraw przemysłowych, jako opiekunki szkół fachowych i produkcyjnych stowarzyszeń tkackich w kraju istniejących, do projektowanego związku spółek tkackich. Powitał on zamiar utworzenia tego zjednoczenia jaknajprzychylniej, i przyrzekł dla niego życzliwe poparcie ze strony Wydziału krajowego i Komisyi krajowej dla spraw przemysłowych.

Wszyscy inni mowcy, mianowicie: ks. Szałay, inżynier Drzymuchowski, Halski, Księżopolski, prof. Sokołowski uznali utworzenie zawodowego związku spółek tkackich za potrzebne i pożądane W głosowaniu jednomyślnie oświadczyło się zgromadzenie za przystąpieniem do dyskusyi szczegółowej, i po trzygodzinnej rozprawie uchwalono następujący

Regulamin

dla oddziału tkackiego Związku stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych

§. 1.

Należące do Związku stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych spółki tkackie, wytwórcze i handlowe, jakoteż spółki pokrewne, pozostające w łączności z przemysłem tkackim, łączą się w myśl postanowień §. 1. lit. *e)* statutu tegoż Związku w odrębną grupę zawodową pod nazwą: *„Oddział tkacki Związku stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych we Lwowie"*.

Ma on na celu zespolonemi siłami bronić interesów stowarzyszeń, objętych tą grupą zawodową, dopomagać im do rozwoju pod względem technicznym i handlowym, i wspierać ich usiłowania, zmierzające do podźwignienia krajowego przemysłu tkackiego w ogóle:

W szczególności mają być poświęcone usiłowania jego następującym zadaniom:

a) będzie on dostarczał zjednoczonym spółkom warsztatów, narzędzi i przyborów tkackich najlepszej konstrukcyi, pod warunkami dla nich możliwie najkorzystniejszemi;

b) będzie im ułatwiał zaopatrywanie się w przędzę fabryczną i inne materyały z najlepszych źródeł, po najtańszych cenach i z gwarancyą gatunku;

c) w drodze wzajemnego porozumienia się pomiędzy spółkami związkowemi będzie się starał doprowadzić krajowe wyroby tkackie do jednakowego typu pod względem ich wymiarów i gatunku;

d) będzie się starał o zdobywanie dla nich coraz nowych dróg zbytu — przedewszystkiem o dostawy dla c. k. wojska, dla szpitali, zarządów miejskich, i dla rozmaitych zakładów publicznych i prywatnych, które spotrzebowują znaczniejsze ilości wyrobów tkackich;

e) będzie miał staranie o ustawiczne doskonalenie organizacyi handlowej spółek związkowych — o rozwój ich zdolności konkurencyjnej w handlu wyrobami, wchodzącemi w ich zawód;

f) będzie dopomagał do zakładania na wspólny rachunek zjednoczonych stowarzyszeń nowych przedsiębiorstw i fabryk, potrzebnych im do rozwoju ich interesów;

g) będzie im użyczał możliwej pomocy w ich potrzebach kredytowych;

h) wobec ciał reprezentacyjnych i władz publicznych będzie zastępował wspólne interesa zjednoczonych stowarzyszeń, jak niemniej będzie także udzielał im rady i pomocy umiejętnej w sprawach prawniczych i fiskalnych.

§. 2.

Ponieważ „oddział tkacki“ stanowi część składową Związku stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych, przeto zjednoczone w nim spółki podlegają zresztą ogólnym przepisom statutu związkowego pod względem przysługujących im praw i obowiązków. Mianowicie organa zarządu Związku stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych będą zarazem organami oddziału tkackiego, reprezentują go na zewnątrz, i załatwiają jego sprawy biurowe.

Jednakowoż, dla zawiadowstwa spraw fachowych, wybierze oddział tkacki własny komitet wykonawczy, złożony z pięciu członków, który będzie działał jako zawodowy organ doradczy Wydziału Związku stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych. Komitet ten wybiera z grona swoich członków kierownika oddziału tkackiego; wybór ten wymaga zatwierdzenia Wydziału Związku stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych (§. 17. lit. *i)* statutu).

§. 3.

Równocześnie z Walnemi Zgromadzeniami Związku stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych będą się odbywały corocznie zjazdy delegatów spółek, zjednoczonych w zawodowym oddziale tkackim — dla załatwiania następujących spraw:

a) Zjazd wybiera na lat trzy komitet wykonawczy;

b) uchwala dla niego regulamin czynności (który wymaga zatwierdzenia Wydziału Związku stow. zarokowych i gospodarczych) bada roczne sprawozdania z jego działań, i udziela im zasadniczych wskazówek, jakie w interesie stowarzyszeń związkowych za stosowne uzna;

c) przeprowadza rozprawę nad zawodowemi potrzebami spółek związkowych, tudzież tkactwa krajowego w ogólności.

§. 4.

Jeden z członków komitetu wykonawczego zawodowego oddziału tkackiego będzie w Wydziale Związku stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych stałym referentem spraw tkackich.

Jeżeli referent, wyznaczony przez komitet wykonawczy oddziału tkackiego nie należy do grona członków Wydziału Związku ogólnego, ma być wzywanym na posiedzenia tegoż Wydziału przy rozprawach nad przedmiotami, dotyczącemi oddziału tkackiego, do wyrażenia opinii w sprawach zawodowych.

§. 5.

Stowarzyszenia, należące do oddziału tkackiego, podlegają lustracyom ze strony delegowanych przez Wydział Związku stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych lustratorów — tak, jak inne stowarzyszenia związkowe. W porozumieniu z biurem Związku ogólnego, może atoli Komitet wykonawczy oddziału tkackiego zarządzać lustracye techniczne spółek związkowych, delegując ku temu odpowiednio uzdolnionych specyalistów. Lustracye techniczne w poszczególnych spółkach nie mogą jednak rozciągać się na przedmioty, stanowiące tajemnicę, która w interesie konkurencyi handlowej nie powinna być odkrytą. W takim jednak wypadku w protokole lustracyi musi być zaznaczonem, co do których przedmiotów zarząd warsztatu zastrzegł tajemnicę?

§. 6.

Wydział Związku stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych wyznaczy z ogólnych funduszów tegoż Związku w miarę uznanej przez siebie potrzeby, odpowiednią dotacyę pieniężną na potrzeby oddziału tkackiego. Dotacyą tą rozporządza komitet wykonawczy oddziału tkackiego.

Na wspólne przedsiębiorstwa i na inne znaczniejsze wydatki na cele zawodowe stowarzyszeń, objętych „oddziałem tkackim“, mogą one za pośredniatwem tegoż oddziału zbierać fundusze osobno, w drodze dobrowolnego porozumienia się od wypadku do wypadku — w sposób, oznaczony przepisami statutów każdego z tych stowarzyszeń.

§. 7.

Wszelkie wątpliwości i nieporozumienia, wynikające ze stosunków oddziału tkackiego lub objętych nim poszczególnych spółek z ogólnym Związkiem stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych, rozstrzyga Wydział Związku według postanowień jego statutu i opartych na jego przepisach regulaminów.

Poczem uchwalono:

I. Utworzyć na podstawie tego regulaminu oddział tkacki przy Związku stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych, i wyrażono życzenie, by wszystkie spółki tkackie istniejące w kraju, przystąpiły do tej organizacyi;

II. uchwalony regulamin dla oddziału tkackiego, postanowiono podać do wiadomości zarządów spółek tkackich;

III. do komitetu wykonawczego oddziału tkackiego wybrano pp.: Drzymuchowskiego Wiktora z Krosna, Pyptiuka Bazylego z Łańcuta, ks. Reszetyłowicza Filemona z Glinian, Sokołowskiego Antoniego ze Lwowa i ks. Szałaya Jana z Korczyny.

Komitet wybrał przewodniczącym swoim ks. Jana Szałaya.

Zgromadzenie poleciło komitetowi, by w porozumieniu z Wydziałem Związku odbył w miesiącu

listopadzie posiedzenie dla ułożenia programu praktycznego działania.

Na wniosek ks. Szałaya wyraziło Zgromadzenie Wydziałowi Związku, a w szczególności pp.: Biechońskiemu, jako przewodniczącemu Zgromadzenia, i referentowi regulaminu Merunowiczowi za trudy ich około wprowadzenia w życie zjednoczenia spółek tkackich podziękowanie.

Koniec posiedzenia o godzinie 8. wieczór.

Ruch stowarzyszeń.

Zmiany w rejestrach stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych. Dziennik urzędowy ogłasza w miesiącu wrześniu b. r. następujące zmiany w rejestrach stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych.

Nowe stowarzyszenia:

C. k. Sąd obwodowy jako handlowy w Rzeszowie, zarządza wpisanie z dniem dzisiejszym w rejestrze handlowym dla stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych firmy „Kasa zaliczkowa i oszczędności w Rudniku, stowarzyszenie zarejestrowane z ograniczoną poręką“ z tem uwidocznieniem, że stowarzyszenie to zawiązało się na podstawie statutów z dnia 19. sierpnia b. r. jednomyślnie uchwalonych, siedzibą tegoż jest Rudnik, a celem przedsiębiorstwa jest dostarczanie członkom swoim na umiarkowany procent gotowych pieniędzy, potrzebnych w gospodarstwie, rzemiośle, przemyśle i handlu, następnie, że dyrektorami na pierwsze trzechlecie wybrani zostali: dr. Franciszek Hernich, Leon Knettner i Ferdynand Hofman, że podpisywać będą firmę dyrektorowie swemi nazwiskami, pod firmą umieszczonemi, dalej że do ważności zobowiązania stowarzyszenia wobec osób trzecich potrzeba podpisu dwóch członków Dyrekcyi, że następnie najmniejszy udział ustanowiono na kwotę 50 zł., najwyższy zaś na kwotę 1.000 zł., który to udział może być wpłacony w całości lub uzupełniony wkładkami miesięcznemi przynajmniej po 1 zł., wreszcie że publiczne ogłoszenia od stowarzyszenia pochodzące umieszczone będą w jednym z dzienników lwowskich.

(Uchwała z dnia 17. września 1896 l. 9.612).

Zmiany statutu:

C. k. Sąd obwodowy jako handlowy w Jaśle poleca wpisanie do rejestru dla stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych przy firmie: „Towarzystwo dla handlu, przemysłu i rolnictwa w Gorlicach, stowarzyszenie zarejestrowane z ograniczoną poręką“ iż w skutek uchwały walnego zgromadzenia z dnia 11. kwietnia 1896 §. 3. statutu w ten sposób zmienionym został, iż odtąd celem Towarzystwa tego będzie:

a) utrzymanie w Gorlicach a w miarę potrzeby i w innych miejscowościach na rachunek Towarzystwa, składów towarów ze szczególnem uwzględnieniem wyrobów i produktów krajowych oraz dostarczanie tychże po cenach jak najniższych;

b) popieranie i ułatwianie zakładania sklepów i kramów przez stowarzyszenie lub kółka rolnicze, a potrzebnych do rozwoju krajowego handlu i przemysłu jakoteż ułatwianie producentom i fabrykantom hurtownego zbytu ich towarów oraz przetworów;

c) zakładanie i prowadzenie przedsiębiorstw przemysłowo-handlowych;

d) organizowanie i popieranie spółek producentów celem korzystniejszego zbytu ich produktów i przetworów;

e) udzielanie zaliczek na produkta i towary;

f) dostarczanie maszyn narzędzi i różnych produktów potrzebnych im w przemyśle i rolnictwie tudzież pośredniczenie w ich nabywaniu, sprzedaży lub wymianie.

Towarzystwo ogranicza działalność swoją wyłącznie do członków.

Czynności ściśle zaliczkowe i kredytowe wykluczone są z zakresu działania Towarzystwa i że w miejsce dotychczasowego zastępcy dyrektora Walerego Rogowskiego wybranym został zastępca dyrektora dr. Karol Neumann adwokat w Gorlicach, który pod napisem firmy swoje nazwisko umieszczać będzie.

(Uchwała z dnia 4. lipca 1896 l. 3.881).

Z I. Związkowej Drukarni we Lwowie, ul. Lindego l. 4.